

МЕХАНІЗМ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ІНОЗЕМНОГО ІНВЕСТУВАННЯ

Дана стаття присвячена визначенню сутності механізму адміністративно-правового забезпечення формування державної політики іноземного інвестування. Водночас, стадія формування державної політики має розглядатися окремо від стадії реалізації, оскільки вона має свої особливості.

Метою дослідження є визначення сутності механізму адміністративно-правового забезпечення формування державної політики іноземного інвестування, його елементів та надання авторського визначення цього поняття.

Методологія дослідження. Для досягнення поставленої мети були застосовані загальнонаукові методи дослідження (діалектичного, аналізу, синтезу та структурно-функціонального), а також спеціальні методи (логічні, юридичні, порівняльно-правові).

Результати дослідження. В ході дослідження були виділені об'єктивні та суб'єктивні фактори впливу на формування механізму забезпечення державної політики іноземного інвестування. До об'єктивних факторів, що впливають на формування державної політики іноземного інвестування запропоновано віднести: економічну природу інвестиційних відносин; географічні та культурні особливості України. До суб'єктивних факторів було віднесено: глобалізацію та діяльність міжнародних фінансово-кредитних інституцій; діяльність політичних сил; активність інститутів громадянського суспільства. Суб'єктивні фактори залежно від сфери формування були поділені на зовнішні (перший з названих) і внутрішні (два останніх). Встановлено, що державна політика іноземного інвестування має такі особливі риси як: одночасно має ґрунтуватися на чинному законодавстві і враховувати закони економіки; своєю метою має встановлення, забезпечення та підтримання сприятливого інвестиційного клімату, зокрема, і зростання національної економіки, загалом; враховувати міжнародно-правові, публічно-правові та приватно-правові складові інвестиційних відносин.

Висновки. Вивчаючи існуючі погляди науковців на сутність та елементи механізму формування державної політики іноземного інвестування у різних сферах функціонування держави, було виокремлено такі складові механізму адміністративно-правового забезпечення формування державної політики іноземного інвестування, які можуть бути об'єднані в блоки: суб'єктний, об'єктний, методологічний, функціональний. Виходячи із ознак державної політики іноземного інвестування та особливості складових механізму адміністративно-правового забезпечення формування державної політики іноземного інвестування, було сформульовано авторське визначення механізму адміністративно-правового забезпечення формування державної політики у даній сфері.

Ключові слова: державна політика, державна політика іноземного інвестування, механізм формування та забезпечення.

Галина Пузанова,

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри

цивільного

та трудового права

Навчально-наукового

морського гуманітарного

інституту

Одеського національного

морського університету

orcid.org/0000-0003-4544-5604

puzanovagalyna@gmail.com

1. Вступ

У створенні умов для подальшого розвитку і зростанні національної економіки та забезпечення її конкурентоспроможності у світовому економічному середовищі, важливу роль відіграють інвестиції та іноземні інвестиції. Інтенсифікація іноземного інвестування залежить від ефективності інвестиційної політики держави, стану виробництва, рівня технічного забезпечення підприємств, можливості структурної перебудови економіки України, впровадження інноваційного розвитку, вирішення соціальних та екологічних проблем. В сучасних, кризових умовах для економіки України, інтенсифікація іноземного інвестування стає надзвичайно важливим напрямком державної політики, що спрямована на покращення інвестиційного клімату країни. На інвестиційний клімат насамперед впливає державна інвестиційна політика та її такий напрям, як державна політика іноземного інвестування (далі – ДПП), яка пов’язана з системою адміністративно-правових впливів, які втілюються в механізмі забезпечення формування такої політики. Правильно сформований механізм державної політики є основою для прогнозованого та ефективного результату. Ситуація в інвестиційній сфері України є досить проблемною і вимагає до себе підвищеної уваги як із боку законодавчих та виконавчих органів, так і з боку науковців. На сьогоднішній день залишається недостатньо дослідженими питання адміністративно-правового забезпечення саме формування державної політики в інвестиційній сфері та такого її самостійного напрямку, як ДПП, що і вимагає окремого теоретичного вивчення.

Стан дослідження проблеми. Дослідження державної політики здійснювали В.І. Андріяш (Андріяш, 2013), Л.В. Гонюкова, В.М. Козакова (Гонюкова, Козакова, Реб-кало, 2018), О.В. Лаврук (Лаврук, 2018), в тому числі у різних сферах державного життя О.С. Васильєв (Васильєв, 2014), В.І. Волошин (Волошин, 2018), Д.О. Кошиков (Кошиков, 2020). Зокрема Н.В. Дацій (Дацій, 2010) та Ю.М. Жорнокуй (Жорнокуй, 2011) досліджували ознаки та сутність інвестиційної політики.

Теоретично-правові дослідження адміністративно-правового механізму в різних сферах здійснювали такі

вчені як С.І. Лекарь (Лекарь, 2013), А.Й. Присяжнюк (Присяжнюк, 2011). Механізм забезпечення регулювання відносин у різних сферах досліджували А.Ю. Ковальчук (Ковальчук, 2018), М.А. Микитюк (Микитюк, 2016), Ю.Ю. Швець (Швець, 2020).

Метою дослідження є визначення сутності механізму адміністративно-правового забезпечення формування ДПП, його елементів та надання авторського визначення цього поняття. Досягнення вказаної мети вбачається через вирішення наступних *завдань*: дослідити ознаки та загальну характеристику державної політики та ДПП; дослідити фактори впливу на формування механізму забезпечення ДПП; вивчити існуючі погляди на ознаки та складові механізму формування державної політики у різних сферах; визначити особливості механізму адміністративно-правового забезпечення формування державної політики саме у сфері іноземного інвестування.

Методологія дослідження. Для досягнення поставленої мети були застосовані загальнонаукові методи дослідження (діалектичного, аналізу, синтезу та структурно-функціонального), а також спеціальні методи (логічні, юридичні, порівняльно-правові). Використання діалектичного метода дозволило проаналізувати різні наукові підходи до розуміння понять «державна політика», «державна політика іноземного інвестування», «механізм адміністративно-правового забезпечення формування державної політики іноземного інвестування». Структурно-функціональний метод заснований на аналізі наукових концепцій механізму забезпечення державної політики застосовувався для виявлення його особливостей в інвестиційній сфері. Аналітичний метод використовувався для визначення особливостей стадії формування державної політики в сфері іноземного інвестування. Порівняльно-правовий метод став основою дослідження особливостей адміністративно-правового регулювання діяльності відповідних суб'єктів, які здійснюють формування ДПП.

2. Поняття механізму формування державної політики іноземного інвестування

Перш ніж розпочати розгляд теми нашої розвідки по суті необхідно зробити деякі методологічні застереження. Державна політика іноземного інвестування має деякі особливості, що дозволяє відокремити її в окремий напрям державної політики. Це пов'язане з особливим статусом іноземного інвестора як суб'єкта інвестиційних правовідносин, форм і видів іноземних інвестицій, особливостями правового регулювання іноземного інвестування тощо. Зазвичай, досліджуючи державну політику, науковці говорять одночасно і про формування, і про її реалізацію. Але на нашу думку, формування державної політики є окремою стадією діяльності держави, яка має вплив на зміст самої політики, на способи її реалізації, на засоби її забезпечення, і врешті решт на результати її впровадження.

В юридичній літературі доволі часто використовують поняття механізму правового регулювання відносин, слідуючи класичним традиціям радянського

та пострадянського науково-правового дослідження, але механізму забезпечення (так само адміністративно-правового забезпечення) формування ДПП не приділяється належної уваги. Для дослідження механізму адміністративно-правового забезпечення формування ДПП, пропонуємо розглянути загальну характеристику та ознаки понять «державна політика», «державна політика іноземного інвестування», «механізм забезпечення формування державної політики іноземного інвестування», «механізм адміністративно-правового забезпечення формування державної політики іноземного інвестування», що дасть нам можливість визначитись із особливостями та ознаками механізму адміністративно-правового забезпечення формування ДПП.

Визначення поняття «державна політика» надавалось науковцями соціологами, політологами, представниками науки державного управління в різних аспектах і як вид соціальної активності, і як діяльність держави, і як сфера такої діяльності (Андріяш, 2013; Гонюкова, Козаков, Ребкало, 2018; Лаврук, 2018; Васильєв, 2014; Волошин, 2018; Кошиков, 2020). Розмаїття визначення даного поняття свідчить про відсутність єдності в поглядах на дане явище. Але надаючи визначення науковці все ж таки сходяться у деяких ознаках, повторюючи їх не залежно від точки зору, яку висловлює той чи інший автор. В результаті аналізу визначень поняття «державна політика» виділяються такі основні ознаки: 1) наявність спеціальних обов'язкових суб'єктів – органів державної влади, органів місцевого самоврядування та консультативних учасників – добровільні об'єднання громадян та інші представники громадськості; 2) об'єктивується як у формі діяльності, так і бездіяльності; 3) її метою є впорядкування певних відносин для становлення та розвитку певних сфер життєдіяльності держави, а також для захисту інтересів держави; 4) засновується на прийнятті спеціальних нормативних актів, що спрямовані на постановку та розв'язання економічних та інших проблем.

Виходячи із аналізу ознак, для даного дослідження *державна політика* буде розумітись як закріплена в положеннях діючого законодавства система правових та управлінських заходів, які формуються та реалізуються державними та консультативними суб'єктами з вирішення суспільних проблем, досягнення та реалізації загальновизнаних цілей розвитку суспільства або окремих сфер.

Залежно від того, в розвитку яких галузей життєдіяльності зацікавлена держава, відповідно до цього розробляється і політика розвитку певного напрямку. Можна говорити, що всі держави завжди були зацікавлені у розбудові сильної економіки та окремих її сфер. Для створення ефективної і сильної економіки ставиться питання про залучення як найбільшого обсягу інвестицій, а також іноземних інвестицій. Тому розробка ДПП є чи не найбільш пріоритетним завданням для законодавця і виконавчих органів.

Розглядаючи політику держави в будь якій сфері науковці перш за все говорять про необхідність визначення її цілі (Малько, 2012). Основною метою ДПП, є забезпечення умов стабільного та довгострокового зростання як держави

в цілому, так і її економіки, що забезпечує формування сприятливого інвестиційного середовища (Жорнокуй, 2011). Саме вірне та чітке визначення цілей ДПП при її формуванні вимагає об'єктивної оцінки політичного та економічного становища в державі, вірного обрання методів та заходів, що в подальшому дасть можливість сподіватись на дієвість та ефективність такої політики.

Використовуючи ознаки державної політики наведені нами вище та аналізуючи особливості іноземного інвестування можна говорити, що ДПП матиме декілька особливих рис, які і будуть її відрізняти від усіх інших видів. По-перше, одночасно має засновуватись на чинному законодавстві, враховувати норми міжнародного права та міжнародну економічну політику. По-друге, метою має встановлення, забезпечення та підтримання сприятливого інвестиційного клімату, зокрема, і зростання національної економіки, загалом. По-третє, враховувати міжнародні-правові, публічно-правові та приватно-правові складові інвестиційних відносин.

3. Фактори впливу на формування державної політики іноземного інвестування

Під час життєдіяльності держави як на саму державу, так і на формування її політики в будь якій сфері діє ціла низка факторів. Під факторами на сучасному етапі розуміються ті рушійні сили, які впливають на досліджуване явище чи інститут (Бусел, 2005). Враховуючи даний підхід, під факторами, що впливають на формування ДПП, ми будемо вважати будь-які чинники, що спонукають державу до встановлення норм права, що регулюють формування відповідних відносин (Старинський, 2015). Для чіткого уявлення та наукової об'єктивності необхідно вказати на ті *фактори*, які, на нашу думку, впливають на формування державної політики саме в інвестиційній сфері.

Відразу необхідно вказати, що всі фактори є неоднорідними за своєю сутністю і джерелом виникнення. Залежно від цього, із певною долею умовності, можна розділити фактори на об'єктивні та суб'єктивні. До об'єктивних факторів впливу на формування ДПП можна віднести: 1) економічну складову природи інвестиційних відносин; 2) географічні та геополітичні особливості України. До суб'єктивних факторів, які в свою чергу також можна поділити на внутрішні та зовнішні, відносяться: 1) глобалізація та діяльність міжнародних фінансово-кредитних інституцій (зовнішній); 2) діяльність політичних сил (внутрішні); 3) активність інститутів громадянського суспільства.

Коротко об'єктивні фактори впливу на ДПП можна охарактеризувати таким чином. Першим основним об'єктивним фактором впливу на ДПП є економічна сутність інвестиційних відносин, яка відбиває особливості економічного середовища. Вплив економічного середовища на державну політику є неперсоніфікованим та обумовлений дією об'єктивних ринкових законів, а відтак є довгостроковим і практично не підлягає врегулюванню, а як наслідок має просто бути врахований в процесі розробки державної інвестиційної політики. Так само частиною чи іншим аспектом економічного середовища як фактора

є економічна нестабільність пов'язана із чергуванням фінансових криз, зі сплесками цін і великих підприємницьких ризиків, відсутністю стійких гарантій власності та реальними умовами, у яких перебуває значна частина бізнесу після застосування «антиковідних» заходів.

Другим об'єктивним фактором, який впливає на формування державної політики взагалі та інвестиційної зокрема, є географічне положення України та культурні особливості. Географічне розташування України є одночасно і позитивом, і проблемою. Позитив проявляється в тому, що Україна має вихід до моря і кордони із економічно розвинутими Європейськими країнами. Одночасно останнє і є проблемою, оскільки центральноевропейські країни в конкурентній боротьбі перешкоджають надходженню в Україну іноземних інвестицій. Та навіть більше, входячи і територіально, і організаційно до Європейського Союзу, мають переваги в географічному і геополітичному аспектах (Слюсарчук, 2015). Так само проблемним для інвестиційної політики є близькість недружніх тоталітарних держав та наявність на території України активного збройного конфлікту з однією із них.

Суб'єктивні фактори впливу мають різне походження відносно до держави. Так одним із основних впливових факторів є фактор глобалізації. Остання, будучи загальносвітовим явищем, здійснює опосередкований вплив на всю економічну сферу держави. Під її впливом держава відкриває свою економіку для входження іноземних інвесторів, які, захищаючи свої вкладення, заводять свої інвестиції на внутрішній ринок країни під егідою міжнародних фінансово-кредитних інституцій. При цьому держави надають на своїй території спеціальні статуси як міжнародним інвесторам, так і міжнародним фінансово-кредитним інституціям. Такі статуси є підставою для застосування ними своїх внутрішніх статутних актів і здійснюють «...певний диктат в аспекті розвитку економіки (Старинський, 2015)».

Діяльність міжнародних-фінансових організацій сама по собі також має вплив на державну політику в сфері інвестицій, оскільки такі організації через застосування «м'якого» права вимагають від уповноважених державою органів враховувати загальний вектор впроваджувальних ними економічних заходів і впливів, що не завжди відповідає національним інтересам України. Це пов'язується і наступним фактором впливу на формування державної політики.

Діяльність органів публічної влади великою мірою залежить від політичної стабільності в країні, та зокрема від політичної волі та здатності окремих лідерів та партій в цілому, які будучи при владі, можуть впливати на проведення структурної, бюджетної, грошово-кредитної, валютної політики, інвестиційної політики. Проведення свого бачення правового регулювання в законодавчих органах в подальшому виливається у встановленні своєрідних вимог щодо реєстрації, ліцензування, оподаткування, сертифікації господарської та інвестиційної діяльності. Але при всій непередбачуваності даних впливів до них також додається те, що політичні правонаступники не зобов'язуються продовжувати

попередньо заданий курс і, як правило, швидко та досить радикально змінюють правове регулювання інвестиційних відносин. Така нестабільність відлякує гіпотетичних інвесторів.

Ще одним із факторів впливу на формування державної політики є активність інститутів громадянського суспільства. Інститути громадянського суспільства відіграють важливу роль у формуванні державної політики різних сфер з метою відстоювання своїх легітимних інтересів у процесі укріплення основ громадянського суспільства в Україні (Жорнокуй, 2011). Таке відстоювання здійснюється в процесі взаємодії громадських об'єднань з органами місцевого самоврядування та органами державної влади. Така взаємодія включає можливість формування державної політики, зокрема, шляхом проведення консультацій стосовно важливих питань державного і суспільного життя, розроблення відповідних проектів нормативно-правових актів, утворення консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів при органах державної влади, органах місцевого самоврядування (Міністерство юстиції України (2012); Мошинський (2013).

4. Механізм забезпечення формування державної політики іноземного інвестування

Питання державної політики, в тому числі в сфері іноземного інвестування, є невідривним від питання її механізму формування та забезпечення такого формування.

Єдиного поняття механізму, а тим паче механізму формування ДПП на сьогоднішній день не склалось. Навколо даного терміну вирує дискусія, під час якої науковці, використовуючи класичні визначення механізму правового регулювання (Алексєєв, 2001), механізму державного управління (Авер'янов, 1998; Цветков, 1996), конструюють визначення понять механізму державної політики в різних сферах. Нашою метою не є висвітлення варіативної різниці названих понять, тому скористаємося результатом їх аналізу і виведемо риси, які найчастіше називаються авторами при їх визначенні і характеристиці, також скористаємось найбільш прийнятним для цілей нашого дослідження визначенням поняття «механізм». Так під механізмом для даного дослідження ми розумітимемо «...певний набір взаємоузгоджених відносин, методів, засобів, які забезпечують належне функціонування системи або системного утворення, що органічно поєднує в собі різні складові елементи» (Авер'янов, 1999). Виходячи із наведеного визначення механізму та враховуючи інші дослідження фахової літератури із даної тематики, вимальовується декілька основних рис механізму формування ДПП. Такими є: 1) відносини, що складаються під час формування ДПП; 2) суб'єкти формування ДПП; 3) належне функціонування формуючої системи; 4) методи та засоби забезпечення належного функціонування.

Наповнюючи дані риси галузевим змістом, необхідно зазначити, що мова йде про адміністративно-правові відносини інвестиційної сфери, які необхідно організувати, сформувати і врегулювати певним чином. Дані відносини є надто

важливим для економіки країни, тому основну організовуючу, регулюючу, контролюючу роль відіграють державні органи та інші публічні органи влади. Належне та своєчасне формування державної політики забезпечується правовими та організаційними методами. Засобами забезпечення функціонування є правові норми та інші правові засоби впливу.

Механізм забезпечення формування ДПП має такі складові, які можна представити в декількох блоках: 1) суб'єктний – система державних органів влади; 2) об'єктний – відносини певної сфери, які виникають в процесі формування політики держави; 3) функціональний (діяльнісний) – заходи передуючі формуванню, політики; заходи формування як такі; забезпечувальні заходи впливу щодо формування; заходи, способи легалізації (введення в дію) державної політики; 4) методологічний – правові та організаційні методи та засоби впливу на об'єкт. В подальшому, для викладу матеріалу ми будемо використовувати зазначену блокову структуру.

В ракурсі нашого дослідження ми маємо досліджувати правову площину формування ДПП саме адміністративно-правовими засобами та методами. Виходячи із такого ракурсу необхідно визначитись, в чому ж саме сутність адміністративно-правового забезпечення. Сучасні вітчизняні та зарубіжні науковці, які досліджували механізм адміністративно-правового забезпечення державної політики взагалі та в економічній сфері, сприймають його по-різному. Б.А. Кормич (Кормич, 2003), В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко (Колпаков, Кузьменко, 2003) розглядають його як державно-правовий механізм. О.М. Бандурка (Бандурка, 2011), С.І. Лекарь (Лекарь, 2013), А.Ю. Ковальчук (Ковальчук, 2018), сприймають його як структурний елемент державно-правового механізму в частині реалізації управлінської функції держави і роблять акцент на функціональній, організаційній та управлінській складовій. Інші автори більше звертають увагу на правовий аспект і ототожнюють його із механізмом правового регулювання вказуючи на відповідні ознаки, структуру і елементи І.П. Голосніченко (ГОлосніченко, 1998), А.Й. Присяжнюк (Присяжнюк, 2011).

Кожен із зазначених авторів звертав увагу на те, що в механізмі адміністративно-правового забезпечення формування державної політики присутні всі ті ж чотири складові зазначені нами вище, але з уточненням щодо галузевого регулювання. Тобто адміністративно-правове забезпечення такого механізму здійснюють державні інституції в особі компетентних суб'єктів. Їх діяльність націлена на адміністративне управління та регулювання відносин відповідної сфери, причому таке регулювання здійснюється на основі субординації, координації та реординації із використанням адміністративно-правових засобів впливу та заохочення.

Якщо говорити конкретніше, то систему державних інституцій складають різні органи, які формують ДПП. В своєму складі вони є неоднорідними як за рівнями здійснюваних повноважень (центральні органи виконавчої влади, органи виконавчої влади на місцях), так і за представницькими завданнями

(державні органи влади, представники громадськості, органи місцевого самоврядування).

Об'єктом адміністративно-правового впливу в даному механізмі є відносини із формування ДПП. Тобто тут скоріше потрібно вести мову про процедурний аспект і визначення послідовності конкретних поведінкових актів, які в своїй сукупності призведуть до створення робочої групи, проведення моніторингу для вивчення проблемних питань та стану справ у конкретній сфері, вивчення та обробку пропозицій наданих науковою громадськістю та суб'єктами господарювання, організацію обговорення, легітимацію результатів тощо.

Діяльнісна складова має три основних стадії: передформування, формування, легітимація. Особливості функціонування суб'єктів втілюються в компетенції та відображаються в інших складових механізмі адміністративно-правового забезпечення формування ДПП.

Методологічною складовою механізму адміністративно-правового забезпечення формування ДПП, представляє собою сукупність організаційно-управлінських та законодавчо-правових методів та засобів. Організаційно-управлінськими заходами є консультації із громадськістю, наукові експертизи, моніторинг громадської думки тощо. Говорячи про законодавчо-правові засоби, потрібно приділити увагу методам регулювання (імперативному, координаційному, реординаційному), а також адміністративно-правовим засобам – простим (позитивні зобов'язання, заборони, адміністративні норми) та комплексним (правові режими, адміністративні засоби впливу, адміністративні засоби заохочення). Відповідно до названих засобів здійснюються заходи із законотворчої та правозастосовної роботи, а саме: прийняття концептуально-прогностичних актів для формування державної політики; прийняття адміністративно-розпорядчих нормативних підзаконних актів для реалізації державної політики; прийняття індивідуальних адміністративних актів.

Враховуючи зазначені особливості адміністративно-правового регулювання, можна надати наступне визначення поняття «механізм адміністративно-правового забезпечення формування державної політики іноземного інвестування» – це сукупність адміністративно-правових методів та засобів забезпечення направлених на формування та легітимацію державної політики іноземного інвестування, що здійснюються державними органами влади за участю недержавних інституцій, з метою забезпечення росту іноземних інвестицій в економіку держави або окремих сфер, а також створення належних умов діяльності іноземних інвесторів, захисту їх прав та законних інтересів на території приймаючої держави.

5. Висновки

Механізм адміністративно-правового забезпечення формування ДПП складається із: суб'єктів, що здійснюють відповідну діяльність із формування державної політики; відносин із формування державної інвестиційної політики; адміністративно-правового регулювання; заходів та методів забезпечення

формування; цілей. Всі ці частини механізму знаходяться під впливом об'єктивних і суб'єктивних факторів розглянутих нами вище.

Кожна із складових механізму адміністративно-правового забезпечення формування державної політики набуває конкретніших рис при його прикладенні до інвестиційної сфери. Так, характеризуючи суб'єктну складову, необхідно говорити про залучення до формування державної інвестиційної політики не всі і не будь-які недержавні інституції. В даному процесі мають брати участь тільки ті представники економічної та правової науки, які є фахівцями в інвестиційній сфері. До процедури легітимації результатів формування ДПП залучаються суб'єкти законодавчої влади, а також органи виконавчої влади різних рівнів, так само і органи місцевого самоврядування.

Відносини із формування державної інвестиційної політики мають процедурний характер і вимагають проходження декількох стадій як то: збору та обробки статистичних даних за минулі періоди в інвестиційній сфері; вивчення політичних обставин в середині країни та на міжнародній арені; аналіз наданих матеріалів та підготовки прогностичних висновків; розробку переліку нормативно-правових та організаційних заходів направлених на обговорення та легітимацію проекту відповідного документу тощо.

Формування державної інвестиційної політики забезпечується адміністративно-правовим регулюванням у вигляді комплексу нормативно-правових актів законодавчого та підзаконного рівня. В них конкретизуються прості та комплексні засоби правового регулювання у вигляді адміністративно-правових заходів впливу чи заохочення. Оскільки інвестиційна сфера є скоріше полем для співробітництва із майбутніми іноземними інвесторами при цьому стоїть питання про створення найкращих умов для розміщення іноземних інвестицій. В даному випадку, адміністративно-правове регулювання інвестиційних відносин формується із сукупності заохочувальних заходів таких як пільги, спеціальні економічні режими тощо.

Причому правовими методами регулювання стають метод координації і реординації. Відображення цих правових методів віднаходить себе в правових нормах, в яких як правило, встановлюються права, позитивні зобов'язання, і, дуже рідко, заборони та обмеження для іноземних інвесторів. Такі адміністративно-правові заходи та методи обираються з огляду на мету формування ДПП. Остання в загальному вигляді може бути окреслена в такому вигляді: за для досягнення високого рівня ефективності державного управління в сфері інвестування, а також для створення і реалізації належних умов сприянню сталого розвитку інвестиційного клімату в Україні.

Враховуючи все вище зазначене, пропонуємо конструювати визначення поняття, виходячи із наведених вище позицій. Під механізмом адміністративно-правового забезпечення формування ДПП пропонуємо розуміти сукупність адміністративно-правових методів та засобів забезпечення направлених на формування та легітимацію державної політики іноземного інвестування,

що здійснюються державними органами влади за участю недержавних інституцій з метою забезпечення росту іноземних інвестицій в економіку держави або окремих сфер, а також для створення належних умов діяльності іноземних інвесторів, захисту їх прав та законних інтересів на території приймаючої держави.

Список використаних джерел:

1. Андріяш В.І. Державна політика: концептуальні аспекти визначення. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2013. № 9. С. 15–19.
2. Дослідження державних політик: методологія, процедури та європейські практики : монографія / авт. кол.: Л.В. Гонюкова, В.М. Козаков, В.А. Ребкало та ін. ; за заг. ред. Л.В. Гонюкової, В.М. Козакова. Київ : НАДУ, 2018. 400 с.
3. Лаврук О.В. Сутність поняття державної політики. *Університетські наукові записки*. 2018. № 3-4. С. 254–263.
4. Васильєв О.С. Концептуалізація поняття «державна політика»: сучасне розуміння. *Державне будівництво*. 2014. № 1. http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2014_1_7.
5. Волошин В.І. Державна політика забезпечення економічної безпеки держави в умовах гібридних загроз. *Бізнес Інформ*. 2018. № 9. С. 19–24.
6. Кошиков Д.О. Адміністративно-правові засади реалізації державної політики у сфері забезпечення економічної безпеки держави : монографія / за заг. ред. О.І. Безпалової. Харків : Факт, 2020. 480. С. 35–51.
7. Дацій Н.В. Інвестиційна політика як фактор гарантування економічної безпеки. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. № 8. 2010. <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=162>
8. Жорнокуй Ю.М. Інвестиційне право : підручник / Схід.-регіон. центр гуманітар.-освіт. ініціатив, 2011. 192 с.
9. Лекарь С. І. Місце адміністративно-правового механізму забезпечення економічної безпеки держави у системі державно-правового механізму. *Адміністративне право і процес*. 2013. № 1. С. 15–20.
10. Присяжнюк А. Й. Адміністративно-правовий механізм забезпечення економічної безпеки держави. *Форум права*. 2011. № 1. С. 808–813.
11. Ковальчук А.Ю. Адміністративно-правовий механізм забезпечення фінансово-економічної безпеки України : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2018. 460 с.
12. Микитюк М.А. Адміністративно-правові засади у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху : монографія. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2016. 204 с.
13. Швець Ю.Ю. Забезпечення права особи на охорону здоров'я в Україні: адміністративно-правовий вимір : монографія. Львів: Растр-7, 2020. 344 с.
14. Малько А.В. Теория правовой политики : монография. Москва : Юрлитинформ, 2012. 328 с. С. 82–84.
15. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод. і допов.) / уклад. і гол. ред. В. Т. Бусел. Київ, Ірпінь : Перун, 2005. С. 235.
16. Старинський М.В. Проблеми та перспективи правового регулювання валютних відносин в Україні : монографія. Суми : Мрія, 2015. 344с. С. 261.
17. Слюсарчук О.П. Вплив держави на формування інвестиційного клімату України: стан та фактори. *Інвестиції: практика та досвід*. № 12. 2015. С. 72–76.
18. Інститути громадянського суспільства та інститут громадських організацій в Україні: теоретико-методологічні та нормопроектні аспекти. *Міністерство юстиції України* : офіційний сайт. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_20126.10.

19. Мошинський Р. Інститути громадянського суспільства в Україні: соціально-правова спрямованість політичних процесів та їх вплив на національну безпеку. *Вісник Національної академії державного управління*. 2013. № 2 (25). С. 184–192.
20. Алексеев С.С. Восхождение к праву. М. : Норма, 2001. 752 с.
21. Державне управління: теорія і практика : монографія / за заг. ред. В.Б.Авер'янова ; кол. авт.: В.Б. Авер'янов, В.М. Шаповал, Н.Р. Нижник, С.Д. Дубенко та ін. Київ : Юрінком – Інтер, 1998. 431 с.
22. Цветков В.В. Державне управління: основні фактори ефективності (політико-правовий аспект). Харків : Право, 1996. 344 с.
23. Авер'янов В.Б. Державне управління в Україні : навч. посіб. Київ : СРМИ, 1999. 265 с.
24. Кормич Б.А. Організаційно-правові засади політики інформаційної безпеки України : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. О., 2003. 472 с.
25. Колпаков В. К., Кузьменко О. В. Адміністративне право України : підручник. К. : Юрінком Інтер, 2003. 544 с.
26. Бандурка О.М. Адміністративне право України. Загальна частина. Академічний курс : підручник. Х. : Золота миля, 2011. 584 с.
27. Голосніченко І.П. Адміністративне право України (основні категорії і поняття) : посібник. Ірпінь, 1998. 108 с.

References:

1. Andriiash V.I. (2013). Derzhavna polityka: kontseptualni aspekty vyznachennia [Public policy: conceptual aspects of definition]. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*, no. 9. Pp. 15–19.
2. Honiukova L.V., Kozakov V.M., Rebkalov V.A. ta in. (2018) Doslidzhennia derzhavnykh polityk: metodolohiia, protsedury ta yevropeiskii praktyky [Public policy research: methodology, procedures and European practices]. Kyiv: NADU. (in Ukrainian).
3. Lavruk O.V. (2018) Sutnist poniattia derzhavnoi polityky. [The essence of the concept of public policy]. *Universytetski naukovy zapysky*, no 3-4. Pp. 254–263.
4. Vasyliiev O.S. (2014) Kontseptualizatsiia poniattia «derzhavna polityka»: suchasne rozuminnia [Conceptualization of the concept of “public policy”: a modern understanding]. *Derzhavne budivnytstvo*. no 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeBu_2014_1_7.
5. Voloshyn V.I. (2018) Derzhavna polityka zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky derzhavy v umovakh hibrydnykh zahroz [State policy to ensure the economic security of the state in conditions of hybrid threats]. *Biznes Inform*, no 9. Pp. 19–24.
6. Koshykov D.O. (2020) Administratyvno-pravovi zasady realizatsii derzhavnoi polityky u sferi zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky derzhavy: monohrafiia [Administrative and legal principles of implementation of state policy in the field of economic security of the state]. Kharkiv : Fakt. (in Ukrainian).
7. Datsii N.V. (2010) Investytsiina polityka yak faktor harantuvannia ekonomichnoi bezpeky [Investment policy as a factor in ensuring economic security]. *Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok*. no 8. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=162>.
8. Zhornokui Yu.M. (2011) Investytsiine pravo. [Investment law]. Kharkiv : Skhid-rehion. tsentr humanitar.-osvit. initsiatyv. (in Ukrainian).
9. Lekar S.I. (2013) Mistse administratyvno-pravovoho mekhanizmu zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky derzhavy u systemi derzhavno-pravovoho mekhanizmu [The place of the administrative-legal mechanism of ensuring the economic security of the state in the system of the state-legal mechanism]. *Administratyvne pravo i protses*, no 1. Pp. 15–20.

10. Prysiazhniuk A.Y. (2011) Administratyvno-pravovyi mekhanizm zabezpechennia ekonomichnoi bezpeky derzhavy [Administrative and legal mechanism for ensuring the economic security of the state]. *Forum prava*, no 1. Pp. 808–813.
11. Kovalchuk A.Yu. (2018) Administratyvno-pravovyi mekhanizm zabezpechennia finansovo-ekonomichnoi bezpeky Ukrainy [Administrative and legal mechanism for ensuring financial and economic security of Ukraine] (PhD Thesis), Kyiv : Mizhrehional'na akademiya upravlinnya personalom (in Ukrainian).
12. Mykytiuk M.A. (2016) Administratyvno-pravoi zasady u sferi zabezpechennia bezpeky dorozhnoho rukhu [Administrative and legal mechanism for ensuring the economic security of the state]. Lviv : Vydavnytstvo Lvivskoi politekhniki (in Ukrainian).
13. Shvets Yu.Yu. (2020) Zabezpechennia prava osoby na okhoronu zdorovia v Ukraini: administratyvno-pravovyi vymir [Ensuring the right of a person to health care in Ukraine: administrative and legal dimension]. Lviv : Rastr-7. (in Ukrainian).
14. Mal'ko A.V. (2012). Teoryya pravovoy polityky [Theory of Legal Policy]. Moscow: Yurlytynform (in Russian).
15. Busel V.T. (2005) Velykyi tlumachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy [Large explanatory dictionary of the modern Ukrainian language]. Kyiv, Irpin : Perun. (in Ukrainian).
16. Starynskyi M.V. (2015) Problemy ta perspektyvy pravovoho rehuliuвання valiutnykh vidnosyn v Ukraini [Problems and prospects of legal regulation of currency relations in Ukraine]. Sumy : Mriia (in Ukrainian).
17. Sliusarchuk O.P. (2015) Vplyv derzhavy na formuvannia investytsiinoho klimatu Ukrainy: stan ta factory [The influence of the state on the formation of the investment climate in Ukraine: status and factors]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*, no 12. Pp. 72–76.
18. Instytuty hromadianskoho suspilstva ta instytut hromadskykh orhanizatsii v Ukraini: teoretyko-metodolohichni ta normoproektni aspekty. *Ministerstvo yustytzii Ukrainy* : ofitsiyni sait. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_20126.10 (in Ukrainian).
19. Moshynskyi R. (2013) Instytuty hromadianskoho suspilstva v Ukraini: sotsialno-pravova spriamovanist politychnykh protsesiv ta yikh vplyv na natsionalnu bezpeku [Civil society institutions in Ukraine: socio-legal orientation of political processes and their impact on national security]. *Visnyk Natsionalnoi akademii derzhavnoho upravlinnia*. no 2. Pp. 184–192.
20. Alekseyev S.S. (2001) Voskhozhdenye k pravu [Climbing to the right]. Moscow : Norma (in Russian).
21. Averianov V.B., Shapoval V.M., Nyzhnyk N.R., Dubenko S.D. ta in. (1998) Derzhavne upravlinnia: teoriia i praktyka [Public administration: theory and practice]. Kyiv : Yurinkom – Inter (in Ukrainian).
22. Tsvetkov V.V. (1996) Derzhavne upravlinnia: osnovni faktory efektyvnosti (polityko-pravovyi aspekt) [Public administration: the main factors of efficiency (political and legal aspect)]. Kharkiv : Pravo (in Ukrainian).
23. Averianov V.B. (1999) Derzhavne upravlinnia v Ukraini [Public administration in Ukraine]. Kyiv : SRMY (in Ukrainian).
24. Kormych B.A. (2003) Orhanizatsiino-pravovi zasady polityky informatsiinoi bezpeky Ukrainy [Organizational and legal principles of information security policy of Ukraine]. Odesa : Odes'ka natsional'na yurydychna akademiya (in Ukrainian).
25. Kolpakov V.K., Kuzmenko O.V. (2003) Administratyvne pravo Ukrainy [Administrative law of Ukraine]. Kyiv: Yurinkom Inter (in Ukrainian).
26. Bandurka O.M. (2011) Administratyvne pravo Ukrainy [Administrative law of Ukraine]. Kharkiv : Zolota mylia (in Ukrainian).
27. Holosnichenko, I.P. (1998) Administratyvne pravo Ukrainy (osnovni katehorii i poniattia) [Administrative law of Ukraine (main categories and concepts) Irpin (in Ukrainian).

MECHANISM OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL SUPPORT FOR FORMATION OF STATE POLICY OF FOREIGN INVESTMENT

Halyna Puzanova,

Candidate of Juridical Sciences,

Associate Professor at the Department of Civil and Labor Law

Educational and Scientific Marine Humanitarian Institute

of Odessa National Maritime University

orcid.org/0000-0003-4544-5604

puzanovagalyna@gmail.com

This article is devoted to defining the essence of the mechanism of administrative and legal support for the formation of state foreign investment policy. In this case, the stage of formation of public policy should be considered separately from the stage of implementation, as it has its own characteristics.

The purpose of the study is to determine the essence of the mechanism of administrative and legal support for the formation of state policy of foreign investment, its elements and provide an author's definition of this concept.

Research methodology. To achieve this goal, general scientific research methods (dialectical, analysis, synthesis and structural-functional), as well as special methods (logical, legal, comparative law) were used.

In the course of the research, objective and subjective factors of influence on the formation of the mechanism of ensuring the state policy of foreign investment were identified. The objective factors influencing the formation of state policy of foreign investment include: the economic nature of investment relations; geographical and cultural features of Ukraine. Subjective factors included: globalization and the activities of international financial institutions; activities of political forces; activity of civil society institutions. Subjective factors, depending on the field of formation were divided into external (the first of these) and internal (the last two). It is established that the state policy of foreign investment has such special features as: at the same time should be based on current legislation and take into account the laws of economics; aims to establish, ensure and maintain a favorable investment climate, in particular; and the growth of the national economy in general; take into account international law, public law and private law components of investment relations.

Conclusions. Studying the existing views of scholars on the nature and elements of the mechanism of state foreign investment policy in various spheres of state functioning, the following components of the mechanism of administrative and legal support of state foreign investment policy, which can be combined into blocks: subjective, practical, methodological, functional.

Key words: state policy, state policy of foreign investment, mechanism of formation and provision.